

Ouder worden, toen en nu

Herman Dijkland geeft zijn bevindingen anno 2011.

Wat is er veranderd in tien jaar tijd?

In onze organisatie is bijna 60 procent van de bewoners 50 jaar of ouder. Niet iedereen wordt daarbij overigens sterk hulpbehoevend. Ik zie duidelijk dat onder medewerkers de kennis is toegenomen. Er zijn actuele zorgplannen en er wordt veel beter gelet op het uitvoeren van de protocollen en methodieken (zoals de methode-Vlaskamp). In het verleden werd de inbreng van pedagogen soms als vrijblijvend beschouwd. Daarvan is nu geen sprake meer.

Ouderen gaan met pensioen. Hoe wordt hier binnen 's Heeren Loo mee omgegaan?

Als de bewoners het werk zelf leuk vinden en dit voor het behoud van hun vaardigheden van belang is, laten we de indicatie voor de dagbesteding doorlopen. Voor de anderen ontwikkelen we meer soosachtige activiteiten en is het dagtrame wat flexibeler en meer vrijblijvend.

Hoe geven jullie vorm aan de woningen.

Hoe gaan jullie om met verhuizingen?
Veel woningen zijn vernieuwd en levensbestendig gemaakt. Soms treden er plotseling complicaties op en moet iemand toch verhuizen. Bijvoorbeeld omdat er specifieke verpleegkundige zorg nodig is of iemand sterk in de war raakt. Een woongroep met medewerkers die beter toegerust zijn kan dan nodig zijn. Ik zie dat mensen soms heel snel achteruit kunnen gaan en ben daar ook van geschrokken.

Hoe ervaar jij de invoering van de zorg-zwaartepakketten waardoor een bepaald budget per woning wordt toegekend (de gezamenlijke zyp's van de cliënten)?

Ik spreek over "de dwang van de zorgzwaartepakketten". Het zyp bepaalt de financiën en dus de personele inzet. 's Heeren Loo heeft veel medewerkers die nog de vroegere z-opleiding

gevolgd hebben en die doorgaans een lange staat van dienst hebben. Dit is heel positief, maar duur. Dus moet er geschoven worden met medewerkers, om een andere verdeling over de woningen te maken. Dit brengt onrust met zich mee.

Uit het onderzoek blijkt verder dat oudere wordende mensen weinig externe contacten hebben.

'Dat is een belangrijk onderwerp. Van veel cliënten zijn de ouders overleden. Als er broers en zussen zijn, dan komen zij regelmatig op bezoek. Maar niet iedereen heeft broers en zussen (meer), en bij anderen zijn ze vaak ook al of leeftijd. Wel zijn er vrijwilligers die extra aandacht geven. De begeleiders zijn toch heel belangrijk in het dagelijkse contact, zij zijn vaak zeer betrokken.'

Veel ouderen hebben ook zintuiglijke handicaps. Hoe gaan jullie hiermee om?

Alle mensen worden gescreend. Hiervoor hebben wij een samenwerking met Bartimeus en Effraha. Maar het zijn toch de medewerkers die de signalen moeten opvangen, en ook de familie zelf – als die er nog is.'

Een positieve ontwikkeling is de komst van ouderenteams in zorgorganisaties, ook bij jullie. Hoe gaan zij te werk?

'Het ouderenteam bestaat uit professionals. Zij voeren individuele gesprekken en leggen contacten met familieleden. Zij werken op basis van een beleidsnotitie die is besproken met de cliëntenraad.'

Wat is voor jou persoonlijk belangrijk?

'Vooral de aandacht voor de persoon en het werken aan een zo goed en gewoon mogelijk leven. Een pleziënt oude dag, waar nodig met goede bijbehouding, met oog voor veiligheid en geborgenheid.'

Kees Marges' kijk op de zorg

De lokale strijd om geld

Kees Marges

GAPS Photography

We kregen drie dagen voor ons advies

De regering dwingt de gemeenten om een groter deel van de zorg te gaan uitvoeren zonder er voldoende geld bij te leveren. Decentralisatie van de zorg heet dat. Al eerder bepaalde de regering dat die zorg geen recht meer is, maar een WMO-voorziening. De beschikbaarheid en kwaliteit hangt af van de hoeveelheid geld die de gemeente er voor over heeft. De gemeenteraad bepaalt dat op basis van voorstellen van B&W. Maar ook op basis van een advies van de WMO-adviesraad, die in elke gemeente zou moeten bestaan met daarin tenminste één vertegenwoordiger van mensen met een verstandelijke beperking.

Elke gemeente heeft een WMO-beleid, vastgelegd in een beleidsnota die door de gemeenteraad is vastgesteld. Daar horen gemeentelijke verordeningen bij, die concreet aangeven hoe het beleid uitgevoerd moet worden. De namen ervan verschillen per gemeente. Als je alle verordeningen naast elkaar legt, zie je overeenkomsten, maar ook verschillen. In de verordening staat bijvoorbeeld hoeveel geld voor een bepaald soort zorg of voorziening beschikbaar is. En aan welke voorwaarden de zorgvrager moet voldoen.

De verschillen tussen de gemeentes duiden er op dat niet elk gemeentebestuur hetzelfde denkt over de verdeling van het gemeentegeld over de verschillende uitgavenposten. Bijvoorbeeld minder geld voor zorg en meer voor wegen, sport en recreatie, faciliteiten voor bedrijven of prestigieuze zeer kostbare bouwwerken, zoals een groot nieuw voetbalstadion. Of meer voor ouderen en minder voor mensen met een beperking. Minder belasting heffen leidt ook tot minder geld om te besteden aan bijvoorbeeld zorg. Het is dus belangrijk dat in zijn WMO-adviesraad de vertegenwoordigers van de verschillende zorgvragers ook goed met elkaar praten over de naar hun oordeel beste verdeling van het beschikbare geld, maar zeker ook over de vraag of er voldoende geld voor zorg beschikbaar komt in vergelijking met andere gemeentelijke uitgaven.

In Rotterdam, waar SPA22 de WMO-adviezen geeft, hebben we in augustus een ontwerptekst voor de verordeningen gehad. We kregen maar drie dagen om een advies te geven: vrijdag, zaterdag en zondag. In veel gemeentes moet dat nog gebeuren, dus was Rotterdam wel heel erg voortvarend. Wat mij opviel was dat de ontwerptekst nog (te) weinig aandacht besteedde aan de specifieke zorgvragen van mensen met een verstandelijke beperking. Als het parlement onverhoopt akkoord gaat met regeringsplannen om nog veel meer zorg naar de gemeentes af te stoten, zal er wel weer een nieuwe verordening moeten komen. Met daarin onder meer ook opgenomen de (financiële) verordeningen voor de dagbesteding van mensen met een beperking. Jeugd zorg en integratie van Wajongers met werk en sociale werkplaatsen en mensen die een bijstandsuren krijgen. En misschien compensatie voor de nu nog niet te kwantificeren gevolgen van de bezuinigingen op het PGB? Allernaal gemeentelijke zorgtaken, die direct van invloed zijn op het leven van mensen met een verstandelijke beperking. Dat betekent veel (nieuw) werk voor lokale belangenbehartigers.